

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

קב.

עין משפט גזר מצוה

נא א ב ג מיי פכ"ו
מהל' שנת הלכה י
[טושי"ע ח"י סי' שיג
סעיף א']
ד [טושי"ע שם סעיף ב']
גב ה מיי פכ"ה מהל'
שנת הלכה ו סמנ
לחון קה טושי"ע ח"מ
סימן שם סעיף ב ונדב
אלפס שנת פסק י"ז דף
[ד']
גב ו ז מיי פכ"ב מהל'
שנת הלכה [ס] טו
סמנ שם טושי"ע ח"מ סי'
שם סעיף ב'
גד ח מיי שם הלכה טו
טושי"ע שם סעיף א'
כגה ט י מיי שם הלכה ל
טושי"ע שם סעיף יא'

גלוסטרא ומתניתין דלעיל דללת צמנוקסה והקפין צפירלה דבעי
שיהו גבוהים מן הארץ נראה לפרש אע"ג דיכול לעמוד ע"י אומו
חזל מ"מ אינו ניטל צאיגודו שאם היו רואים לנטלו ממקום
למקום ע"י אומו חזל היה נפסק משום הכי רריך שיהיו גבוהים מן
הארץ ואמרו נמי כר' יהודה דכוותיה

כשאין ניטל צאיגודו. שהחבל דק ואם היה רוחה ליטלו משם
לנטלו ע"י אומו חזל מיד נפסק. ר"ל סבר כיון דלאו ניטל
צאיגודו דהוה כמי שאינו קשור ותנן לקמן נגר המונח שאינו קשור
דלת אין נועלין צו והאי נמי מונח הוא ומשום גלוסטרא לא שרי
ליה ורבי יוסי סבר גלוסטרא מהניא

פסקין דאי הוה ניטל צאיגודו אפילו
נגרר וצלא גלוסטרא ואפילו קטיר
צעיראל דלשא ממיר רבי יהודה
דמוכח הכא:
הלכה בר"י בנגרר. פירש
צקונטרס לנועלין צו
צמדינה אצל צמאי דשרי מונח
צמקדש לית הלכתא כוותיה:

למה דכיון דכלי הוא לא הוה כננין:
מתני' נגר הנגרר. שקשור
דלת אצל אינו תלוי שהחבל ארוך
ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור
וכשאין צראשו גלוסטרא קאמר:
נועלין צו צמקדש. דשבות צעלמא
הוא דלאו צונה ממש הואיל וקשור
לכך אלא הואיל ונגרר מיחיו כצונה
ואין שבות דרצנן צמקדש דלא גזרו
שם: ו המונח. שאינו קשור כלל
הוה צנין ממש ור' יהודה סבר לאו
צנין ממש הוא אלא דומה לצנין
וצמקדש לא גזרו שבות: גמ' זה
אפי' צמדינה מוסר. הואיל וקשור
אף על פי שאינו תלוי: הלכה כר'
יהודה בנגרר. דמותר אפילו צמדינה

היה איירי כשהאסקופה
היה חסור וקוד עד לארץ
והשתא צניי אהו החור הולך עד
שנכנס ונועץ צקרקע דמי טפי
לצונה: **ההוא שריתא דהוה מדל'ו**
א"ה בי עשרה. ואם תאמר דלמרינן
סוף צמה מדליקין (שנת דף לה) גבי
חלתא אמר אבי צניי מיניה דמר
אפילו צת מרי כור ולא שרי לי ויש
לומר דלא דמי לחלתא אין רגילות
לנטלה בחול כלל אצל האי שריתא
דרכה לנטלה תמיד בחול לנעול
הדלת משום הכי שרי: **אמר**
אלא שאין בשיפועה טפה. פירש

אבל לא צמונה דשרי ליה רבי יהודה
צמקדש לית הלכתא כוותיה דכיון
שאין קשור שם צנין מונח הוא
כשאר נגרים שנועלים צכותלים
הצונה כל שהוא חייב ומלאכה
לדוריימא לא הותרה צמקדש חוץ
מהקצבת תמידין ומוספין וקרבנות
צבור שדומין את השבת מוגזרת
הכתוב: והוא שקשור דלת. עכמה
דמוכח שפיר ולא שקשור צמוחה:
ניטל צאיגודו. כלומר קשור היה
צחבל חזק: דין לא נערוק. זה לא
ינעול שאינו קשור דכמאן דליתיה
לגמי דמי: נקמו מהו. שנכנס
הנגר צמור האסקופה ונפתח אומו
החור ויואל הנגר לצד הקרקע
ונועץ צקרקע. ועד השתא איירי
כשהאסקופה גבוהה ואין החור ינק
עד לארץ: נשטע. שנפסק החבל
שהוא קשור צו והרי הוא מונח צקין
זוית כשפוחת אומו: עשה לו ציס יד.
לנגר שאינו קשור כלל ותחז בית יד
צאמצעיות ודומה למקצת דהשתא
לנעול צו: צונקא קאמר. הא דואי
שרי. צונקא מנקבת וכותשין צו חטין
וצמלין: שרישא. קורה כמו צלל
קורתי (בראשית יט) א) צלל שרתי:
צי עשרה. כלומר משאוי עשרה צני
אדם היה זה ואפילו הכי לא אסר
עליהו: ושדו ליה אדשא. לסומכה
צליה: חרפה לני. שראויה ליצט
עליה: אשישא. מורטיי"ר: אדיצנא.
למך חטין ט"ו סאין חצי כור: כיפי
דארצא. אולמות שעושין צספינה
שנועלין כעין מעגלין שקורין ריק"ל
ראשו אחד צדופן זה של ספינה
וראשו שני צדופן זה והוא כפוף כמו

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבי יהודה אמר
(ב) (אף) תלמי' וי"ב ס"א
אף זה: (ג) שם וכו' אין
בגנה טפח נמי לא אמרן:
(ד) רש"י ד"ה שריתא וכו'
קורטי מתרגמינן שם צלל:

לעזי רש"י

מורטיי"ר. ככתב. צקרק"ל
צצירקלי"ש. חישוק.

מוסף רש"י

נגר. ימד שמוקפין צמור
צצמקדש ונועלין צו את
הדלת. הנגרר. דמפירש
שקשור דלת אלא שאשאו
נגרר לארץ. נועלין צו
צמקדש. דכיון דקשור צו
מיחיו ועומד הוא לכך
וכבר צנה צנין וזו מוגזרת
צו וכן צו אלא מותר
שבות מדייטא ואין שבות
צמקדש (שבת קכב).
המונח. שאינו קשור כלל.
אלא כשהוא שומט מן
החור מיחו ע"י קרקע.
הלכך צמקדש צצמקדש צנה
הוא. ואסקופה לדוריימא
הוא אף צמקדש (שם).
המונח מותר צמקדש.
דכיון דמתוקן צמאמול
לכ"י לאו צונה הוא (שם).
כל שקשור ותלוי. דאשו
הטלון אצל ראשו צמקדש
מניע ארץ וילוך (שם). וילוך.
מפך צמקדש הפתח. מותר
לצטרתי. שאין אהל אלא
מי שעשו כעין צג (שם
קלח). כילת חתנים. לא
דמיא לצטר כילת. ששאר
כילת פרוסת על גבי
קינף שהיא לר' רגילי ויש
לה צג דהוי אהל ושל
תמיס על גבי קולטין
שאינם אלא שטים צצמקדש
המטה וקנה נתון עלה
והנגר נתון עליו ועליל
לכאן ולכאן ואין לה צג
טפח הלכך לאו אהל הוא
(שם קלח. וברכ"ו שם טו).
ואין צו לא צנין אלא ספינה
(שם טו).
בפחות
משלשה. שהיא הולכת
ומתפשטת למטה (שם
קלח). שאין בשיפועה
טפח. שאין לה צד ועד
נפשת למטה להתמקד טפח
מנכנז למטה לעומת דמי
שאין צצמנו למטה
טפחים. וכלת תמיס איהו
עשה לישן תמיס (שם)

רב ניסים גאון
מאי טעמא מוספין על אהל
אזיני הוא ושפיר דמי.
עיקר דיליה בפר' כל
הכלים ניטלין בשבת.
דהנן פיקק החלון ר'
אליעזר אומר בזמן שהוא
קשור ותלוי פוקקין בו.
ובגמ' גרסי אמר רבה בר
רב הנה אמר ר' יוחנן הכל
מדרין שאין עושין אהלי
עזריא בתחילה ביום טוב
ואין צריך לומר בשבת.
לא תחלקו אלא להוסיף.
שר' אליעזר אומר אין
מוספין בירוש' ואין צריך
לומר בשבת. והבאים
אומרים מוספין בשבת
ואין צריך לומר ביום טוב.
ואיתא נמי בפרק תולין
את המשמרת.

רב ניסים גאון

מאי טעמא מוספין על אהל
אזיני הוא ושפיר דמי.
עיקר דיליה בפר' כל
הכלים ניטלין בשבת.
דהנן פיקק החלון ר'
אליעזר אומר בזמן שהוא
קשור ותלוי פוקקין בו.
ובגמ' גרסי אמר רבה בר
רב הנה אמר ר' יוחנן הכל
מדרין שאין עושין אהלי
עזריא בתחילה ביום טוב
ואין צריך לומר בשבת.
לא תחלקו אלא להוסיף.
שר' אליעזר אומר אין
מוספין בירוש' ואין צריך
לומר בשבת. והבאים
אומרים מוספין בשבת
ואין צריך לומר ביום טוב.
ואיתא נמי בפרק תולין
את המשמרת.

רבינו הגנאל

שיאו קשור בדבר שיכול
לעמוד. וכיון דאינו
ניטל באיגודו. לא
ניקטורא. כלומר אין
סוגרין כדגרסינן טרוקן
גלי סגור הפתחים. פי'
ניקמן. אמר רב יהוד'
אמר שמואל הלכה כר'
יהוד' דאורי' בניקמן
משום דמיהו כבונה.
דמפורש בירושלמי. ר'
יעקב בר אבהו בשם רבין.
מדדו זהו הנקמן בראשי
אצבעותיו (יבמות)
צמדו נראה כי בונה.
אמר שמואל ואם עשה לו
בית יד נעשה כבוכנא
ושרי. הוה שריא. פי'
דהוה שקלי לה עשרה
ושדו לה אדשא. והוה
חזי להו ר' פדת ולא אמר
תור ולא מיד'. אמר זו
הנחה כלי עליה. והוא
הדיון לאסאת שהיא
מכחשת גדולה מחוקת
אכרז ואמר מר שמואל
תורת כלי עליה ושרי
לטולתה. פי' הגי כיפי
קרישין. כמין קרישין
כסופין על גבי הספינה
יש טבעות קבועות.
וכשתיהיה החמה קושרין
באותן טבעות המחצלות
ופורסין אותה על גבי
הספינה מפני החמה.
העכשיו) ואי הגי כיפי
דארבא בהן שנת הגה הן
חשובין כארליים. דקיימא
לן אוהלי טומאה טפח.
ואם אין בכל אחד מהן
הרב טפח ואין בין זה
הקיש לזה הקיש שלשה
טפחים. כיון דקיימא לן
דכל פחות משלשה
לכבודי ביה. נעשו כל
הקרישין כולן כאילו
לברוין והנה הם אהל.
למחר בשבת מבאי

הנגר נועלין צו ובאן אסור ר'
יהודה אומר
המונח מותר במקדש והנגרר במדינה:
גמ' תנו רבנן איזהו נגר הנגרר שנועלין
במקדש אבל לא במדינה כל שקשור
ותלוי וראשו אחד מניע לארץ רבי יהודה
אומר (א) זה אף במדינה מותר אלא איזהו
נגר שנועלין במקדש אבל לא במדינה
כל שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו
ומניחו בקרן זוית אמר רב יהודה אמר
שמואל א' הלכה כרבי יהודה בנגרר אמר
רבא ב' והוא שקשור בדלת אינו והא רבי
טבלא איקלע למחוזא וחוזא לתהוא דהוה
תלי בעיברא דדשא ולא אמר להו ולא
מיד' ב' ההוא ניטל באיגודו הוה רב אויא
איקלע לנהרדעא חזייה לתהוא גברא דהוה
קא קטיר בגמי אמר דין לא נטרוק בעי
רבי זירא נקמו מהו אמר רב יוסף מאי
תיבעי ליה לא שמיע ליה הא דתניא א' נשמט
אסור נקמו מותר ורבי יהודה אמר נקמו
אף על פי שאינו נשמט אסור ואמר רב
יהודה אמר שמואל ב' הלכה כרבי יהודה
בנקמו וטעמא מאי אמר אביי משום
דמיהו כבונה בעא מיניה רב נחומי בר
זכריה מאביי עשה לו בית יד מהו אמר
ליה בוכנא קאמרת איתמר אמר רב נחומי
בר אדא עשה לו בית יד מותר ההוא
ה שריתא דהוה בי רבי פדת דהוה מדלו לה

רבינו הגנאל

שיאו קשור בדבר שיכול
לעמוד. וכיון דאינו
ניטל באיגודו. לא
ניקטורא. כלומר אין
סוגרין כדגרסינן טרוקן
גלי סגור הפתחים. פי'
ניקמן. אמר רב יהוד'
אמר שמואל הלכה כר'
יהוד' דאורי' בניקמן
משום דמיהו כבונה.
דמפורש בירושלמי. ר'
יעקב בר אבהו בשם רבין.
מדדו זהו הנקמן בראשי
אצבעותיו (יבמות)
צמדו נראה כי בונה.
אמר שמואל ואם עשה לו
בית יד נעשה כבוכנא
ושרי. הוה שריא. פי'
דהוה שקלי לה עשרה
ושדו לה אדשא. והוה
חזי להו ר' פדת ולא אמר
תור ולא מיד'. אמר זו
הנחה כלי עליה. והוא
הדיון לאסאת שהיא
מכחשת גדולה מחוקת
אכרז ואמר מר שמואל
תורת כלי עליה ושרי
לטולתה. פי' הגי כיפי
קרישין. כמין קרישין
כסופין על גבי הספינה
יש טבעות קבועות.
וכשתיהיה החמה קושרין
באותן טבעות המחצלות
ופורסין אותה על גבי
הספינה מפני החמה.
העכשיו) ואי הגי כיפי
דארבא בהן שנת הגה הן
חשובין כארליים. דקיימא
לן אוהלי טומאה טפח.
ואם אין בכל אחד מהן
הרב טפח ואין בין זה
הקיש לזה הקיש שלשה
טפחים. כיון דקיימא לן
דכל פחות משלשה
לכבודי ביה. נעשו כל
הקרישין כולן כאילו
לברוין והנה הם אהל.
למחר בשבת מבאי

רבינו הגנאל

שיאו קשור בדבר שיכול
לעמוד. וכיון דאינו
ניטל באיגודו. לא
ניקטורא. כלומר אין
סוגרין כדגרסינן טרוקן
גלי סגור הפתחים. פי'
ניקמן. אמר רב יהוד'
אמר שמואל הלכה כר'
יהוד' דאורי' בניקמן
משום דמיהו כבונה.
דמפורש בירושלמי. ר'
יעקב בר אבהו בשם רבין.
מדדו זהו הנקמן בראשי
אצבעותיו (יבמות)
צמדו נראה כי בונה.
אמר שמואל ואם עשה לו
בית יד נעשה כבוכנא
ושרי. הוה שריא. פי'
דהוה שקלי לה עשרה
ושדו לה אדשא. והוה
חזי להו ר' פדת ולא אמר
תור ולא מיד'. אמר זו
הנחה כלי עליה. והוא
הדיון לאסאת שהיא
מכחשת גדולה מחוקת
אכרז ואמר מר שמואל
תורת כלי עליה ושרי
לטולתה. פי' הגי כיפי
קרישין. כמין קרישין
כסופין על גבי הספינה
יש טבעות קבועות.
וכשתיהיה החמה קושרין
באותן טבעות המחצלות
ופורסין אותה על גבי
הספינה מפני החמה.
העכשיו) ואי הגי כיפי
דארבא בהן שנת הגה הן
חשובין כארליים. דקיימא
לן אוהלי טומאה טפח.
ואם אין בכל אחד מהן
הרב טפח ואין בין זה
הקיש לזה הקיש שלשה
טפחים. כיון דקיימא לן
דכל פחות משלשה
לכבודי ביה. נעשו כל
הקרישין כולן כאילו
לברוין והנה הם אהל.
למחר בשבת מבאי

רבינו הגנאל

בשאינו ניטל באיגודו,
כגון שהיה קשור בכני ר'
[ויסין] סבר כיון דיש
בראשו גלוסטרא, פי'
רומא והיא כמין אחת
מנא, תורת כלי עזרי
ומותר לנטלו. ור'
ליטל סבר כיון דאינו
ניטל באיגודו לא
מטלטלינן ליה. ומפורש
בהלמוד ארין ישראל אמר
רב יוסי מי שמחיר עושה
הנגר טפל לגלוסטרא,
והאסור עושה גלוסטרא
טפילה לנגר. איתוה נגר
א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איתוה נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
בר הור' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא קשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבירה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לנגר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

אולם ועומד כמו כיפה ומרחיק כחצי אמה ונועץ אחר וכן על פני כולה ופורסין צגדים ומחצלות של גמי להגין מפני הצנה והגשמים: שיש
צחס טפח. שרוחצ של מעגל טפח דצדיר מטפח לא הוה אהל אצל כשרוחצ טפח מקרי אהל נמצא שם אהל עליו מצדוד יום וכשהוא פורס עליו
הצגד למחר אינו אהל מוספין: אי נמי אין צרחנו טפח ואין צין זה לוח שלשה. דאיכא למימר לצד: דגרי. איליס: דציממא
צעו טולא. מפני השרצ: וצניליא צעו אוירא. הנחת הקור מפני הצל הקיץ וציומת החול היו פורסין עליהן מחצלות
ציום ונוטלין צליה: אסא לקמיה דרב. מה נעציד להו צצצמא: כרוך צודיא. כשתסלק המחצלת מעליהן לפנות
ערב שבת אל תסלקנה כולה משם אלא הוה גולל אותה וכורך מעל הגג ושירי זה טפח פרוסה דלהו עליה שם
אהל: ולמחר פשטיה. דהוה מוספת ושירי: וילון. כנגד הפתח ללניעות: מותר לנטומו. דלאו אהל הוא דלא
קביעא התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק דלת צעלמא: ילנא חגיגים. לאו אהל הוא מפני שאין לה גג למעלה
רוחצ טפח מפני שהיא נתונה צשיפוע והיא יריעה שפורסין צצני למטה לישן: שאין צפחות משלשה סמוך
לגג טפח. שנתונה צצלכסון קר שצמאתה מודד רחצה למטה משלשה לגגה אין צו רוחצ טפח דלהו כוליה
דופן ואין כאן אהל כלל אצל הרחביה עד טפח צמך שלשה לגגה כאלו גגה טפח דמי ואסור לנטומו:
צשיפועה

מחצלת ופורס עליהם, דמוספין על אהלי עזריא הוא ושירי. הנך דברי. פי' אלים. דהוה לרב הונא דבימא בעי טולא,
ובלילה בעו אירא, ואוא לקמיה דרב וא"ל ויל כרוך בווייא ושירי בה טפח פורס, ושרייה (לדיר) [לברייא] על גבי
צעים מערב שבת, וליהו וברוכי ארוכה על גבי צעים לילי שבת כר' שיהא הארץ נכנס על הצנא ואחר בשעת החמה
פרוס גם שאר הבוריא וכסה בה העצין להיות ליהן צל. דכיון דהוה בה מאימול פריסה מקצת הבוריא טפח, נעשה אותו
טפח מאיתולא אהל, עכשיו מוספין על אהל עזריא אהו ושירי לך. וילון. פי' פרוכה. אמר שמואל משום ר' חייא כילת
חגיגם מותר לנטומו וכו'. אבל יש בנגה טפח, או פחות משלש סמוך לגג רחב טפח, או נחתא מפוריא טפח, או אית

א"ר יוחנן קשור אע"פ שאינו תלוי, ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה.
והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שומטו כר'. ת"ר איתוה נגר הנגרר נועלין בו במקדש כר'. אמר
בר הור' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא קשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי' תלוי אלא
בבירה של דלת מותר כר' טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לנגר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו